אונזערע יונגע

שליט וועגס

פליהען שליטעלאך,
קלינגען גלעקעלאך —
אויף זיי, — קינדערלאך,
רויטע בעקעלאך.

שטייפע אָרעמלאך,
שארפע ציינדעלאך,
ס'שטארצען חוצפה'דיג
אלע ביינדעלאך.

פליהען, פליהען פלינק
אויף די שליטעלאך,
אין די וואַרעמע
מאנטעלאך, היטעלאך.

קלינגען, קלינגען הויך,
מיט די גלעקעלאך
אין די וואַרעמע
שיכלאך זעקעלאך.

ווערט דאָס קעפעלע
ליסטיג, שפרינגענדיג,
און דאָס הערצעלע
גליקלאך, זינגענדיג...

און די אייגעלאך
פייער שפריצענדיג —
אויף די שליטעלאך
פלינק זיך גליטשענדיג...

מיין רבי חיים יאסע דער פארעווער

(א מעשה'לע לכבוד חמשה עשר בשבט)

פון נ. בריק.

מיין צווייטער רבי נאך משה הורוק איז געווען חיים יאסע דער פארעווער.

דאס הייסט, געהייסען האט ער נאר חיים יאסע, נאר דעם דריטען נאָמען האט איהם שוין דאס שטעדטעל אליין צוגעזעצט.

"פארעווער" האט מען איהם גערופען דערפאר, ווייל ער האט קיינמאל קיין פלייש ניט געגעסען, און אז אַ־דען פלעגען צו איהם צו שטעהן מיט טענות:

"סטייטש רב חיים יאסע, היתכן, ווי עסט עס אַ איד קיין שטיקעל פלייש נישט? מילא פון א גאנצער וואך איז אפגערעדט, מיר ווייסען אז איהר זענט א איד אן ארימאן און איהר עסט נאר דאס חיות צו דערהאלטען, אבער שבת און יום טוב זאל זיך א פרומער איד ניט פליישיג מאכען פע, שעהמען זענט איהר זיך!"

מיין רבי פלעגט זיי אבער אלעמען אבפטר'ן מיט איין תירוץ:

"לאזט מיך צורוה, ביי מיר איז צער בעלי חיים העכער פון עונג שבת".

דאס איז אבער ניט געווען זיין איינציג משוגעת. אט האט ער למשל פיינט געהאט רייכע מענשען, האט זיי ווי ווייט מעגליך אויסגעמיידט, און האט אפילו זייערע קינדער אין חדר ניט געוואלט אריינגעהמען.

איהר דארפט וויסען אז רב חיים יאסע איז געווען איינער פון די בעסטע מלמדים ביי אונז אין שטעדטעל, און די גבירים וואלטען איהם געצאהלט אין גאנ אויין. ער האט אבער ניט געוואלט הערען און זעהן. פון דעסטוועגען האט זיך עפעס אזוי ווי דורך א נס געווישען זיינע פופציג תלמידים אריינגעכאפט ירחמיאל דעם נגידס א אינגעל. איציק משה האט מען איהם גערופען. און אויב יעדען איז קשה געווען פאר וואס דער רבי האסט אזוי די רייכע, האט מען מיר, קליינינקע קינדערלאך דאס באלד באגריפען, ווען מיר האבען זיך אביסעלע נעהענטער צוגעקוקט צו איציק משה'ן.

מילא שטאלץ איז דאס אינגעל געווען, אז עס איז איהם ניט אנגעשטאנען מיט אונז צו ריידען, און שלעכט און קארג איז ער געווען ווי צעהן שדים.

פון די אלע נאשעריען, וואס ער פלעגט מיטברענגען אין חדר האט ער קיינעם קיין ברעקעל ניט געגעבען. זעהט איהר אויף אויסנארען אן אלטע פען, א קנעפעל, א שטיקעל ניסען האלץ, אויף דעם איז ער א בריה געווען, דא־מאלט פלעגט ער אפילו זיין שטאלץ פאר־געסען...

דער רבי וועלכער איז בטבע זעהר א גוטער געווען האט קיין קאנטשיק ניט באנוצט, האט קיינמאל קיין הויך קול ניט ארויסגעלאזט, האט איציק משה'ן אפגעמאהלט זעהר גראב, באהאנ־דעלט.

"פיסט און פאסניק, גראבער יונג, זולל וסובא, — דאס זיינען געוועהנליך געווען די נעמען, וואס דער רבי פלעגט איהם אנרופען. און איין מאל אין יאהר — חמשה עשר בשבט, פלעגט ער זיך אין איהם פשוט נוקם זיין.

"זיי וויסען, איציק משה", פלעגט צו איהם דער רבי זאגען, א טאג פאר חמשה עשר, אז מארגען געהען מיר דא אין חדר פראווען א סעודה אויף דיין רעכענונג. על כן זאלסטו זעהן ברענגען וואס מעהר, זאלען די ארימע קינ־דערלאך כאטשע איינמאל אין יאהר פון פרי הנאה האבען...

און דער תלמיד האט געפאלגט, און מיר האבען זיך גלאט וואויל געהן.

"עסט, שעפעלאך מיינע טייערע", האט דער רבי צו אונז געזאגט, נאר פארגעסט ניט איבערצילאזען כאטשע איין פייג אויף דרך ארץ, און דו איציק משה, ווארט אביסעלע, ביי דיר איז דאך דאס ניט קיין נאווינע", און פון דער גאנצער סעודה איז איבערגעבליבען איין פייג, מיט וועלכער מיין רבי האט דערנאך מכבד געווען — איציק משה'ן ירחמיאל דעם נגיד'ס קדיש...

נייער „שלאף געטראנק" ענטדעקט פון א טאראנטאר דאקטאר

דר. דזשיימס ה. קאטאן, פון 24 בלור סטריט איסט, האט ערפונדען א נייעם סארט "שלאף געטראנק" ("אנא־עסטעטיק") וועלכער וועט מאכען, אז דער אפערירטער זאל קיין וועהטאגען ניט פיהלען, און אין דער זעלבער צייט דעם באוואוסטזיין ניט פארלירען.

דער נייער אנאעסטעטיק איז אין פארלויף פון דער לעצטער וואך באנוצט געווארען אין וועסטערען און אנדערע האספיטאלס פון דיעזער שטאדט, און מיט גרויס ערפאלג. דר. דזש. קארוועט, הויפט אנאעסטעטיסט, (דער דאקטאר וואס האט די אויפזיכט איבער די שלאף־געטראנקען) פון וועסטערען האספיטאל, האט ארויסגעגעבען אן ערקלעהרונג, אז אין גיכען וועט דער "קאטאן עטהער פראצעס" (דאס איז דער נאמען פון דעם נייעם אנאעסטעטיק) אנגענומען ווערען אלס דער איינציגער מיטעל צו מאכען שמערצלאז אלע אפעראציעס.

דער נייער אנאעסטעטיק איז א פאר־בעסערטע פארם פון דעם אלטען. זיין ווירקונג איז א פיעל שנעלערע, און עס פאדערט זיך פיעל ווייניגער איינצונעה־מען אום ניט צו פיהלען קיין וועהטאגען. דער פאציענט פיהלט זעלטען יענעם איבעל וואס מען פיהלט פון אלטען שלאף געטראנק, און גאנץ אפט קען דער פאציענט באלד נאך דער אפעראציע טרינקען א גלאז קאווע, אדער אן אנדער לייכטען געטראנק.

דר. קאטאן איז נאך גאר א יונגער מאן, נאך קיין דרייסיג יאהר ניט אלט. גענו־מען האט ער זיך ארבייטען אויף דיעזער ענטדעקונג אין 1915, באלד ווי ער האט גראדואירט אלס דאקטאר מעדיצין פון טאראנטאר אוניווערזיטעט. אלס סטודענט האט ער זיך פיעל אפגעגעבען מיט כעמישע אנאליזען און ער האט אויס־געפונען, אז דער אלטער שלאף־געטראנק האט אין זיך אזוי פיעל אומפאלקאמענ־הייטען, אז עס וואלט געווען אן אמת'ער גליק, ווען מען קען ערפינדען א בעסערען. באלד נאך דעם ווי ער האט גראדואירט האט ער זיך א נעהם געטאן צו דער ארבייט, ער איז טעג און נעכט אפגעזעסען אין לאבאראטאר־יעס, און אין מאי 1916 האט ער גע־האט זיין נייעם עטהער ערפונדען. ער האט עס דאמאלט רעקאמענדירט אלס זיין ענטדעקונג צום טאראנטאר דזשענעראל האספיטאל און טאראנטאר אוני־ווערזיטעט, און מען האט באשלאסען דאס אנצווענדען פאר מלחמה צוועקען.

דער ערשטער ערפאלגרייכער עקס־פערימענט, איז געמאכט געווארען אויף חיות, און יוני 1917 איז דיעזער עט־הער געפרואווט געווארען אין דעם מאנט־רעאלער ראיאל וויקטאריא האספיטאל, און דער רעזולטאט איז געווען אזוי צו־פרידענשטעלענד, אז פון דאמאלט אן איז די נייע ערפינדונג כמעט אנגענומען געווארען איבער גאנץ קענעדע.

אבער אין דער זעלבער צייט האבען זיך געפונען איינינגע גרויסע מעדיצינער פון דיעזען לאנד, וועלכע האבען בשום אופן ניט געוואלט אנערקענען דעם נייעם עטהער. דאס, און דער פאקט, וואס עס פאדערט זיך א גרויסער פראצעס אויף דיעזער כעמישער צוזאמענשטעלונג, און אויך צוליעב דעם וואס די מעהרסטע לאבאראטאריעס זיינען געווען שטארק באשעפטיגט מיט פראדוצירען מעדיצי־נען פאר דער מלחמה — האט פארלאנג־זאמט די פאלשטענדיגע אקצעפטירונג פון דיעזען עטהער פאר אלגעמיינעם גע־ברויך.

עס האט גענומען 8 מאנאטען צו פארפאלקאמענען דיעזען כעמישען פרא־צעס און א גענוגענדער מאס, אזוי שנעל ווי דער "סופלאי" איז גע־ווארען גענוגענד, האט מען זיך מיט איהם גענומען באנוצען אין א סך קאנא־דער האספיטאלס און אויך אין אויס־לאנד.

דער נייער עטהער באזיצט אין זיך פיעל זאכען וואס דער אלטער האט ניט געהאט. מיט א פאר טראפען ווערען ביים פאציענט אלע געפיהלס־חושים אפ־געשטארבען, אבער זיין באוואוסטזיין פארליערט ער ניט. ער ווייס אבסאלוט אלעס וואס ארום איהם קומט פאר. אין פאל אז א פאציענט זאגט בעסער שלאפען אין צייט פון דער אפעראציע, גיט מען איהם מיט עטליכע טראפען מעהר, אבער אין ניט אזוי פיעל ווי מען גיט געוועהנליך איין פון אלטען עטהער.

דער פאציענט כאפט זיך אויף מיט דערזעלבער שנעלקייט מיט וועלכער ער שלאפט איין, און פיהלט ניט — ווי שוין דערמאהנט — יענעם איבעל פון'ם אלטען עטהער ווען ער שטעהט אויף פון שלאף.

דר. קאטאן זאגט, אז זיין נייער עטהער באזיצט אין זיך נאך אן אייגענ־שאפט, וואס מאכט, אז דער פאציענט זאל דערצעהלען דעם גאנצען אמת וועגען זיך און זיין פארגאנגענהייט.

אין פאל דיעזע באהויפטונג זאל זיך ארויסווייזען צו זיין ריכטיג, וועט דאס זיין א טייערער מיטעל פאר דער פאלי־ציי ארויסצוקריגען פון פארברעכער דעם גאנצען אמת.

דער "קאטאן פראצעס עטהער" ווערט איצט זעהר פיעל באנוצט פון דענ־טיסטען. פיעלע דענטיסטען האבען ער־קלעהרט, אז זייערע פאציענטען לאכען און שטיפען אין דער צייט ווען ציהן ווערען ארויסגענומען, א דאנק דר. קא־טאנס אנאעסטעטיק.

עס ווערט באהויפטעט, אז דער נייער עטהער ווערט מיט ערפאלג בא־נוצט פאר פרויען בשעת געבורט. און אבוואהל דאס באזייטיגט ניט אין גאנ־צען די שמערצען פון דער מוטער, העלפט דאס אבער פיעל צו מאכען איהרע שמער־צען פיעל לייכטער.

א שרפה אין ביאליסטאק

איינס א זייגער אין אוונט איז אויס געבראכען א שרפה אין אלטען גרינעם בית המדרש. אין בית המדרש איז דא־מאלס שוין קיינער פון די מתפללים ניט געווען. דער פייער האט זיך ביסלאכ־ווייז פארשפרייט און ארומגעכאפט דעם גאנצען בנין. באלד זיינען אנגעקומען די פייערלעשער און נאך ענערגישע אר־בייט האבען זיי באוויזען צו פארהיטען די איבעריגע נאהענטע הילצערנע בנינים פון פייער און איינגעלעשען די שרפה.

וועגען א רעדע פון דר. בירענבוים

אין מאנכע אידישע צייטונגען איז גע־ווען די מעלדונג אז דר. נתן בירנבוים האט אין א רעדע אויף א פארזאמלונג אין קאוונא ארויסגעזאגט: איך וועל ניט פארלאזען ליטע ביז איך וועל אלע ליטווישע אידען פרום מאכען.

איצט ערקלעהרט דר. בירענבוים קאטע־גאריש אז די מעלדונג וואס האט איהם אריינגעלעגט אין מויל די ציטירטע ווער־טער איז א שקר. אויף דער פארזאמלונג אין קאוונא האט ער ערקלעהרט אז ער וועט ניט פריהער פארלאזען ליטא ביז עס וועט איהם ניט געלינגען צו באוועגען די ליטווישע פרומע אידען צו נעהמען אן אקטיווען אנטייל אין דער ארטאדאקסי־שער ארגאניזאציע.

א. יא! און א
באטעל א'קיפס, פליעז!!

צו איהר אָרדערט וואורשט און אייער, אדער סטעיק, אדער פיש, פארגעסט ניט איינ־צושליסען אין אייער אָרדער א באטעל א'קיפס ביער. ווינטער אדער זומער, עס מאכט קיין אונטערשיעד — א'קיפס ביער גיבען אן עקסטראאפעטיט צו אייערע מאלצייטען. מאכט עס פאר א געוואוינהייט און אלעמאל זאלט איהר פרעגען פאר א'קיפס.

O'Keefe's

אימפיריאל אייל, סטאוט און לאגער.

געמאכט אין זיך אריין די בעסטע איינגעשאפטע פון מאלט און האפען.

ברואירט מיט דער גרעסטער פארזיכטיגקייט. דער טאניק און שפייז ווערטה פון דיעזע געטראנקען ווערט שטענדיג אנגעהאלטען. א'קיפ'ס דורשט שטילער זענען ריין, אנגענעהם און געשמאק, געטראנקען וואס אפעלי־רען צו יונג און צו אלט.

O'Keefe's, Toronto

טעלעפאן מיין 4202.

א'קיפס געטראנקען קען מען קריגען אין רעס־טאראנטען, קאפעס, האטעלען א. א. וו.

745

THE DOMINION BANK

סיטי האל בראנטש

קאר. קווין און מעראל'ז סטריט טאראנטא

מיר גיבען ארויס

פוילישע דרעפטס און שיקען געלט נאך פוילען

וו. וואלקער מענעדזשער

אין „פאלים קאורט"

באנדיטען בעטען זיך איבער מיט ריכטער דעניסאן, אבער...

די פיער "האלד־אפניקעס", פרעד־עריק שערגאלד, וויליאם קופער, פרעד דזשעלינגס און דזשאזעף מילער, וועלכע זיינען שוין פיער וואכען ארעסטירט אונ־טער א קלאגע, אז זיי האבען געמאכט א "האלד אפ" אויף א געוויסען וויליאם מעקגין און ביי איהם גערויבט 780$, און וועלכע האבען לעצטען פרייטאג, מיט דער אויסנאהם פון פרעד שערגאלד ערקלעהרט אז זיי ווילען בעסער געמישפט ווערען פון א דזשורי, האבען נעכטען חרטה געהאט און ערקלעהרט, אז זיי ווילען געמישפט ווערען פון קורינעל דעניסאן.

די חברה האבען, ווייזט אויס, איינ־געזעהן, אז אויך אין קרימינעל קאורט נעמט מען ניט קיין "וואוט און טהענקס" פאר מאכען "האלד אפס", א דאנק די פינף יאהר פעניטענשערי, וואס דזשאדזש קאוטסווארטה האט היינטיגע וואך צוגעטיילט די דריי באנדיטען, ווייל־באן, טשאמסקי און פערעל פרינגעל.

און אלץ וואלט שוין געווען גוט און וואויל, ווען..., א דעטעקטיוו ברענגט ניט צו עפעס א פאפירעל צו'ם קראון אטארני און וועלכעס עס שטעהט געשרי־בען, אז די חברה זיינען שוין באשול־דיגט אין א צווייטען "האלד אפ"...

"איך וויל גאר א וואך", האט דער קראון אטארני אויסגעשריען, אזוי שנעל ווי ער האט נאך געגעבען א קוק איבער דאס פאפירעל... — "די סומע פון 'ביול' וועט שוין יעצט זיין צוויי טויזענד דא־לאר אנשטאט טויזענד".

די בחורים'לאך האבען איינס דאס אנדערע אנגעקוקט, ווי איינער זאגט: "זיי נייסען שוין אין גאנצען"...

זייער "טריואל" איז דארום אפגע־לעגט געווארען ביז נעקסטען פרייטאג.

נעהמט צו א דזשורי מיט 20 טעג דזשייל אין "עדוואנס"

אלפרעד וואלער האט אויף זיך גע־האט צוויי קלאגען: אז ער האט גע־גנב'עט א סוט־קליידער מיט קליידער, אין ווערט פון 80$ און א זייגער, אין ווערט פון קרוב צעהן דאלאר.

אין דער ערשטער קלאגע האט ער א רעכט צו וועהלען דאס געריכט־פאר'ן, האט ער זיך מיט דעם באנוצט און געזאגט, אז ער וויל געהן צו א דזשורי, אין דער צווייטער קלאגע, אבער, האט ער קיין וואהל־רעכט ניט. האט זיך דערמיט בא־נוצט קורינעל דעניסאן, און אזוי שנעל ווי דער פריזאנער האט זיך ערקלעהרט שולדיג, האט ער איהם אריינגעצימבעלט 20 טעג דזשייל.

געהט ער שוין, הייסט עס, צו א דזשו־רי מיט א "רעספעקטייבעל" רעקארד.

ענטוויקלונג...

א גרויסער זיג פאר דער וויסענ־שאפט!

די דארווינאיסטישע עוואלוציאנס טע־אריע איז פרייטאג, דעם דרייסיגסטען יא־נואר, איין טויזענד, ניין הונדערט און צוואנציג, ענדליך שטארק באפעסטיגט גע־ווארען אין פאלים־קאורט פון דער שטאדט טאראנטא, פראווינץ אנטעריא.

און צו פארדאנקען האט די וויסענ־שאפט א געוויסען רעסטאראן־אייגענטי־מער פון קווין סטריט איז דער ערהאב־ענער שטאדט טאראנטא, מיט'ן נאמען דזשאהן סידאר, וועלכער איז פון דער טאראנטא'ר פאליציי אנגעקלאגט געווא־רען אין איבערטרעטען דעם "אנטעריא טעמפערענס עקט".

אינ'ם רעקארד פון דיעזער קיים איז פארשריבען אומגעפעהר אזוי:

א פאליסמאן איז אריין צו דזשאהן סידאר אין רעסטאראן און געפינען צוויי באטעלס ביער, וואס האבען אין זיך גע־האט א גאנץ נישקשה'דיגען אלקאהאל־פראצענט.

פרעגט דער ריכטער: "היתכן? מ'טאר דאך ניט?..."

האט דזשאהן סידאר אויפגעהויבען זיין שטימע און געזאגט:

"יור וואָרשיפּ! דאס איז א נאטיר־ליכע ענטוויקלונג".

און קלאהר געווארען איז אז: —

פון אנהויב, ווען דער לארד האט בא־שאפען די וועלט, איז דער דאזיגער ביער געווען א "תהו ובהו", א "קאמי־פלאוש", אט פונקט אזא ביער, וואס איז ערלויבט צו טרינקען די ארויסגעטרי־בענע מענשען פון "נאסען" גן־עדן, וואס וואוינען אין דער פראווינץ אנטעריא, אבער מיט דער לאנגזאמער ענטוויקלונג פון דער מענשהייט און מיט דער ער־לויבעניש צו אימפארטירען שטארקע גע־טראנקען, פאר פריוואטען געברויך האט ביער זיך ענטוויקעלט און געקראגען אן אלקאהאלישע שטארקייט...

וואונדער איבער וואונדער!....

הכלל, ריכטער דעניסאן איז געווא־רען געריהרט פון דעם לארד'ס וואונדער און ער האט באשלאסען אפצולעגען די קיים אויף א וואך און ברענגען אין גע־ריכט א קלוגען מענשען, וואס גיט זיך אפ מיט דער ענטוויקלונגס־טעאריע פון "בוז" און דאן ט'מען זעהן, אויף ווי ווייט דארווין איז געווען גערעכט מיט זיין עוואלוציאנס־טעאריע...

קלוגע מענער און פרויען

האלטען ניט זייערע איבער־ריגע געלט אין הויז אדער טראגען עס ארום אין די קע־שענעס.

זיי לייגען עס אריין אין א סייווינגס באנק און אזוי איז דאס געלט פארדיענט געלט.

באשליסט יעצט צו לאזען אונז העלפען אייך שפארען, אינטערעסט געצאהלט יעדע זעקס מאנאטען.

אפגעצאהלט קאפ. $9.700.000
רעזערוו פאנד $18.000.000
רעזאורסעס $130.000.000

די בענק אף נאווא סקאשיא

בראנטשעס

קווין און מעקאהל בראנטש, מענעדזשער ה. סויטהערלאנד

ספאדיינא און דאנדעס בראנטש

מענעדזשער, ס. פ. ניובאם

אידישע נייעס פון דער אלטער היים

ארויסגענומען פון פארשידענע אידישע אייראפעאישע צייטונגען.

א מחלוקה איבער געלט.

די קאוונער קהלה האט מיט א קורצער צייט צוריק באקומען צוויי מיט א פער־טעל מיליאן דייטשע מארקען פאר קאוונע און אומגעגענט.

אזוי ווי די לינקע פארטייען זיינען פון דער קהלה ארויסגעטרעטען און הא־בען געבילדעט א מין ארבייטער ראט, וועלכער באשטעהט פון פארשטעהער פון די פראפעסיאנעלע פאראיינען, האט זיך דער דאזיגער ראט געווענדעט מיט א פאדערונג צו פרעזידיום פון דער קהלה אז דער סכום געלט וואס קומט איהם פראפארציאנעל זאל איבערגעגעבען ווע־רען אין זיין רשות.

צוליעב דעם ענין איז אפגעהאלטען גע־ווארען א באראטונג, אין וועלכער עס האבען זיך באטייליגט דער פרעזידיום פון דער קהלה, די פארשטעהער פון ארבייטער ראט און אויך דער פארשטע־הער פון אידיש דייטשען הילפס פאראיין.

הגם אלע אנטיילנעהמער אין דער באראטונג מיט דר. האנטקע בראש הא־בען פרינציפיעל מסכים געווען מיט דער פאדערונג פון ארבייטער ראט דאך איז די פראגע נאך געבליבען אפען, ווייל די צדדים האבען ניט געפונען קיין איינ־הייטליכען מאדוס, לויט וועלכען די חלוקה זאל פארקומען.

ביז וואנען די אידישע אינסטיטוציעס וועלען ניט קומען צווישען זיך צו א גע־נויער פערשטענדיגונג וועט דר. האנטקע, אין וועמעס רשות דער אויבענדערמאהנ־טער סכום געלט געפינט זיך, קיינעם דאס געלט ניט ארויסגעבען.

אין קאוונע געהט ארום חוץ דער טעג־ליכער אידישער ציוניסטישער צייטונג, אויך א וואכענטליכער זשורנאל "ארבי־טער לעבען".

א פראטעסט רעזאלוציע.

אין לאקאל פון אידישען סוחרים פער־איין איז פארגעקומען א גרויסע פארזאמ־לונג פון דער אידישער ווארשאווער אינ־טעליגענץ מיט דעם צוועק צו פראטעסטי־רען געגען דער 2 פראצענט נארמע וואס איז איינגעפיהרט געווארען געגען אידען אין פויזנער אוניווערזיטעט. עס הא־בען גערעדט דר. גאלדפלאם, דר. בירא און אנדערע.

די פערזאמעלטע האבען ארויסגע־טראגען א ענטשפרעכענדע פראטעסט רע־זאלוציע.

פרייהייט פון ווארט.

מיט איינינע וואכען צוריק האט א יונגער ווארשאווער פאעט אנאטאל שטע־רען ארויסגעטרעטען אין ווילנא אויף אן אוונד לויט דער איינלאדונג פון א דאר־טיגער ארגאניזאציע.

איצט איז דער הער שטערען ארעס־טירט געווארען.

אויף דער אויפפאדערונג פון ווילנער מאכט האט מען איהם ארעסטירט און ער איז אריינגעזעצט געווארען אין דער גע־פענגניש אויף דלוגא. פון דארט וועט מען איהם איבערשיקען קיין ווילנע.

אין אויפרוף צו ליטווישער און קארע־ליטשער אידען אין אמעריקא.

נאך פיער יאהר פון איבערשרייבליכע צרות און יסורים האט זיך א באדייטענ־דער טייל פון אייערע ברידער אין די שטעדטלאך לובטש און קארעליטש צוריק געקעהרט צו זייערע חורבות. די האפנונג אז אין זייער אלטער היים האבען זיי פיעל מעהר שאנסען זיך צו דערשלאגען צו אוועלכער עס איז זיכערער לעבענס־עקזיסטענץ, טרייבט אויך די איבעריגע צווייטע און צושפרייטע איינוואוינער פון די אויבענדערמאהנטע שטעדטלאך ביי דער ערשטער מעגליכקייט צו קריגען וואס עס איז פאר א ווינקעל אין א קעלער זיך צוריק קעהרען אהיים.

און ווי אלעמען דריקט קודם כל איין אלגעמיינע באדערפניס, דאס איז — א בית המדרש.

די לובטשער און קארעליטשער אידען האבען ניט וואו צו דאווענען און האבען פאר זייערע קינדער קיין ארט ניט צו לערנען. פאר דעם וואלט די ערשטע צייט געקאנט נוצען דער בית המדרש.

בכן, ליעבע ברידער, השם יתברך האט אייך מזכה געווען מיט אייערע אפגע־שפארטע פון די שווער פארהארעוועטע דאלארס מציל צו זיין צעהנדליגער טוי־זענדער ברידער און שוועסטער פון הונגער טויט און פון פארשיעדענע יסורים שטרענגט זיך אן און זאמעלט אויף געלט אויף אויפבויען לכל הפחות איין בית המדרש אין לובטש און איינס אין קארע־ליטש. עס איז גענוג 3—4000 דאלאר אויף אויפבויען א בית המדרש. דאס דארפט איהר אבער וואס גיכער שאפען כדי מיר זאלען קאנען אין די ווינטער חדשים צוגרייטען מאטעריאל אום גלייך אין פריהלינג צו קענען בויען. דאס געלט שיקט דורך דעם אמעריקאנער פאר טיילונגס קאמיטעט אין ווארשא, ובלבד זה וועט איהר זוכה זיין צו זעהן דעם צו־ריק אויפבוי פון אונזער פאלק אין זיין אייגען לאנד.

מאיר אבאוויטש, הרב מלובטש,
פארזיצער פון קרייז קאמיטעט
ביי דער אידישער קהלה אין נאַ־ווארעדאק.

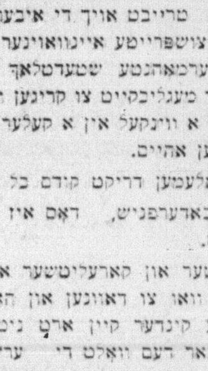

מאזאלא איז ריינער סאלאד און קאך אויל געמאכט פון דאס הארץ פון קארען קערענדלאך.

דורכאויס פרוכט

קיינע בהמה פעטס

קען גענוצט ווערען צו אלע געקעכ־צען און פאר סאלאד צוועקען אנ־שטאט פוטער, רינדען פעטס, אליוו אויל א. א. וו.

פארלאנגט פון אייער גראסער.

די קענעדע סטארטש קא. לימיטעד

מאנטרעאל טאראנטא